

HURRIYAT

Mustaqil gazeta

2018-yil 13-iyun, chorshanba

* № 25 (1082) * 1996-yil dekabrdan chiqsa boshlagan * Elektron manzil: info@uzhurriyat.uz *

www.hurriyat.uz

ЭЪТИҚОДДА СОБИТЛИК МУХИМ

Тошкент шаҳар бош отинойиси билан сұхбат

— Утмишда отинойи дейилганды, хотин-қизлар ўқитувчиши, дин ва шариат билимдени тушунилган. Унинг лугавий маъноси эса “отин” — “муаллим”, “олима” деганидир. “Отин” сўзи хурмат маъносидаги мәърифатпарвар аёллар исмига кўшиб айтилган. Улар Куръони Карим қироати, тафсири, пайғамбарлар тарихи, ҳалқ оғзаки ижодини яхши билишган.

3

БАРҚАРОР ТАРАҚҚИЁТ ВА ФАРОВОНЛИК ЙЎЛИДА

“Шанхай саккизлиги” раҳбарларининг ilk учрашуви

► Шарҳ

Ўтган ҳафта жаҳон ҳамжамиятининг дикқат-эътибори Хитойнинг Циндао шаҳрига

қаратилди. 9-10 июнь кунлари мазкур шаҳарда Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг навбатдаги саммити бўлиб ўтди.

Олий даражадаги учрашува ташкилотта аъзо барча саккиз давлат — Ўзбекистон, Россия, Хитой, Козогистон, Киргизистон, Тажикистон, Ҳиндистон ва Покистон раҳбарлари иштирок этди. Ҳиндистон ва Покистоннинг тўла ҳукукли

аъзо сифатидаги иштирокида ўттан ушбу тадбирда ШХТга аъзо давлатлар раҳбарлари илк бор ийғилдилар. Унда ташкилот фаоллаштириш масалалари хамда кўп томонлама кооперациянинг бошқа жиҳатлари муҳокама этилди.

2-бет

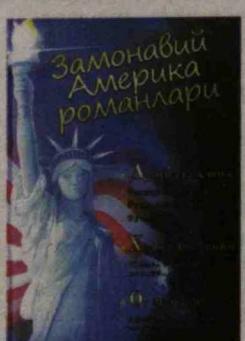

УЗА фотоси

► Биз ва дунё

ОЛАМНИ ВА ОДАМНИ МУНАВVAR КЎРИШ САОДАТИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Америка Кўшма Штатлари Президенти Дональд Трампнинг таклиғига биноан шу йил 15-17 май кунлари АҚШга амалга ошган биринчи расмий ташрифи чоғида бошқа соҳалар қатори маданий-маърифий йўналишда ҳам ўзаро ҳамкорлик муносабатларини янада ривожлантиришга қаратилган муҳим қадамлар қўйилди.

Президентимизнинг мазкур тарихий ташрифи арафасида “Ўзбекистон” нашриёт-матбаа ижодий уйи томонидан чоп этилган “Замонавий Америка романлари” тўплами мазкур соҳадаги

муҳим воқеадир. Ушбу тўпламга асарлари жаҳон китобхонларига яхши таниш Америка модерн адабиётининг уч йирик вакили – Даниэла Стил, Холид Ҳусайнин ва Ог Мандино қаламига мансуб беш роман жамланган.

Эътиборингизга атоқли олим Акмал Сайдовнинг замонавий Америка романчилигига бағишланган мақолосани ҳавола этмоқдамиз.

7-бет

МЕН КАШФ ЭТГАН ШИФОКОР

Шифокорлик баъзи жиҳатлари билан журналистлик касбига ўхшаб кетади. Шифокор инсон танасидан дардни ҳайдайди. Журналист эса қалбни даволайди. Инсоннинг кўнглини, руҳиятини губорлардан фориг қилади.

6

ЭЛЧИЛАР ХОНАСИ ЖОЙИГА ҚАЙТДИ

Самарқанддаги қадими Афросиёб шаҳри қолдикларидан топилган оламга машҳур «Элчилар хонаси» деворий суратлари дунё тарихчилари ва сайёхларининг доимий дикқат марказида. Афросиёбнинг бебаҳо дурдонаси бўлган бу суратнинг ахамияти бекиёс.

8

Зангита тумани ҳокими, 1-сектор раҳбари А. Тамиқаев қабудила.

БИРИНЧИ СЕКТОРДА ИККИ КУН

HARAKATLAR STRATEGIYASI

2017-2021

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 8 августандаги “Худудларнинг жадал ижтимоий-иктисодий ривожланишини таъминлашта доирустувор чора-тадбирлар тўғрисида”ги карорида худудларни ҳокимлар, прокуратура, ички

ишилар ва давлат солиқ хизмати худудий органлари раҳбарлари бошчилик киладиган комплекс ижтимоий-иктисодий ривожлантириш бўйича секторларга бўлинган. Сектор раҳбарлари худудларни комплекс ижтимоий-иктисодий ривожлантириш вазифаларини ташкил этиши ва ҳал қилиш, ахолининг энг муҳим муммомларини ечиш юзасидан жавобгарлик юклashi

ҳамда ваколатлар бериш лозимли таъкидланган.

МУАММОЛАР ЕЧМИ

Ушбу қарорнинг қабул килинганига салкам бир йил бўлди. Унинг ижросини таъминлаш бўйича жойларда амалга оширилаётган ишилар қандай саралар беради? Шу саволга жавоб топиш максадида Тош

кент вилояти, Зангита туманинда туман ҳокими раҳбарлик килаётган 1-сектор фаолияти билан танишид. Сектор штаби туман марказидан анча узоқда, аниқорги, “Обод турмуш” махалласида экан.

Сектор раҳбари, туман ҳокими Абдуваҳоб Тамиқаевни эрта тонгдан шу ерда учратдик.

2-бет

КЕЙИНГИ СОНЛАРДА
ИХТИЁР МЕНДА БЎЛСА ЭДИ

ИБРАТАЛИ ВА ҲИКМАТИ ҲАЁТ

ВЕЛОСИПЕДНИ ҚАЙТАДАН КАШФ ЭТАМИЗ!

ДУНЁНИНГ ЕТИ МЎЖИЗАСИ

► Тўртинчи ҳокимият

АҲБОРОТ БОЗОРИ:

НАВҚИРОНЛАР ФАЙРАТИ

Интернет нашрлар фаолиятига назар

Жаҳон медиа маконида ўз бераётган шиддатли ўзгаришлар мамлакатимиз аҳборот майдонида ўз аксини топиб бораёттирки, кувонмай иложинг йўқ. Мазкур жараёнда, айнича, техник жиҳатдан замонавий шаклдаги оммавий аҳборот воситаларининг дадил одимлаётгани яққол кўзга ташланмоқда.

Миллий журналистикамизнинг замон талаблари даражасида фаолият юритиши учун ҳам ҳуқуқий, ҳам иктисодий жиҳатдан қулай шароит яратилаётгани

ўзининг юксак самараларини бермоқда.

Давлатимиз раҳбарининг 2018 йил 24 майда имзоланган “Ўзбекистон журналистика ва оммавий коммуникациялар университетини ташкил этиши тўғрисида”ги карори соҳага юксак эътиборинг амалдаги яна бир ифодаси бўлди. Ушбу ҳужжатда қайд этилганидек, “жаҳон аҳборот макони глобаллашувининг кучайиши оммавий аҳборот

роҳ воситалари соҳасида дунёда содир бўлаётган воеаларга тез ва мос равиша муносабат билдириш, Ўзбекистонда амалга оширилаётган демократик қайта ўзгаришлар ҳакида республика аҳолисини, дунё ҳамжамиятини ўз вақтида ва холисона ҳабардор килиш тизимини такомиллаштириш масаласи энг дол зарб вазифалардан бирига айланиси бормоқда”.

5-бет

► Адабий кече

Термизда буюк қозоқ шоири ва мутафаккири Абай Кўнонбоев ижодига багишлаб "Эзгулик ва дўстлик кўйчиси" мавзуида адабий кече ўтказилди.

Эзгулик ва дўстлик кўйчиси

Президентимизнинг 2018 йил 13 марта гаги "Буюк қозоқ шоири ва мутафаккири Абай Кўнонбоев ижодий меросини кенг ўрганиш ва тарбиб қилиш тўғрисида"ги карори ижроси доирасида

Адаб Собир Термизий номидаги Сурхондарё вилояти ахборот-кутубхона маркази ҳамда вилоят кўзи охизлар кутубхонаси ҳамкорликтида ташкил этилган тадбирда шоир-ёзувчилар, олимлар, адабий ихлосмандарни таалаба-ёйлар иштирок этди.

Ўзбек ва қозоқ халқлари азалдан ён кўшини ва оғанини бўлиб, ахил-инов яшаб келмоқда. Иккى кардош халқ ўртасидаги азалий дўстлик ва адабий алоқалар мустажамлигига Абай ижодининг ўзига хос ўрни бор. Чин инсонийлик, меҳр-оқибат, дўстлик ва тугузвик каби узур фазилатлар кенг таранум этилган асарлари ўзбек китобхонлари томонидан севиб мутолаа қилинмоқда. Буюк мутафаккирининг қаблардан чукур жой олган халқона тилдаги "Ўланлари" терап мазмуни ва жозӣбардорлиги билан китобхонни ўзига мафтун этади.

— Бутунги глобаллашув даврида ёшларимизнинг Абай ижодига катта кизиқиши билдираётгани кувонарлайдир, — дейди Адаб Собир Термизий номидаги Сурхондарё вилояти ахборот-кутубхона маркази раҳбари М. Абдушукоров. — Зотан, буюк қозоқ мутафаккирининг халқона услубдаги серкисида ижодиди ўшларни Ватанга муҳаббат, азалий қадирятларга сурхат руҳидаги тарбиялашда муҳим ахамият касб этәтирир. Улуғ шоир асарларини тарбиб этишга багишилган тадбирларда, айниқса, таалаба-ёшларнинг фаол иштирок этиётгани бунга яққол мисолидir.

Адабий кечада Термиз давлат университети таалабалари шоир шеърларидан ўқиди.

Холмўмин МАМАТРАЙИМОВ,
ЎзА мухбари

► Тарих

Самарқанддаги қадими Афросиёб шахри қолдиклариридан топилган оламга машҳур «Элчилар хонаси» деворий суратлари дунё тарихчилари ва сайдхларининг доимий дикъат марказида. Афросиёбнинг бебаҳо дурданаси бўлган бу суратнинг ахамияти бекёс. Бундай қадими ва улкан хаждаги деворий сурат ер юзида кам учрайди. Унда акс этган манзаралар нафакат юртимиз ўтиши, балки бир қатор давлатларнинг қадими ҳаёти, хусусан дипломатияси ҳақида қимматли маълумот беради. Қадими Афросиёб шахри қолдиклари ва ушбу суратни сақлаб қолиш борасидаги ишларнинг ўзи ҳам алоҳида бир тарих.

1868 ЙИЛ. Самарқанди эгаллаб олган чор Россияси харбийлари орасида ўралашив юрган гарбий европалик бир зобит сандик тўла динамит билан шахарнинг шимоли шарқий худудига бориб колади. Бу ерда у VI-VII асрларга оид афсонавий шахар — Афросиёб кўмил либ ёттанини ўхши биларди. Зобит қадими кент ўртасидан келди-да, динамитларни бирин-кечин портлати бошлиди. Ҳар бир портлашдан оёқ остида ётган қадими каср янада вайронага айланаб, турли тарихий буюмлар юзага итилиб чиқаверди. Зобит эса нодир буюмлар орасидан ўзига ёкканларини танлаб, тереб олади...

Йўқ. Бу шунчаки чўтчак ёки ўйдирма эртак эмас, балки тарихимиздаги, қадими Афросиёб бошига тушган аянчи во-кеаларнинг бири. Афуски, бу шахарни ўрганиш ўтган XX-аср

Жойига қайти

давомида ҳам амалга ошиди. Унга зарар етказиш эса давом этди.

1965 ЙИЛ. Самарқанд шахрида курилиши режалаштирилган янги кўча айнан Афросиёб харобалари устидан ўтиши белгиланди. Ўша вақтда шаҳар ахли, жумладан, зиёдлари канчалик этироғ билдириласин, шўрою хукуматидаги маданиятимизни оёқ ости қилиш, унга хурматсизлик қайғияти сўзиз устун келди — йўл курилиши бошлиланди.

Йўл ўтадиган худуд текисланапётган вақтда эса бутун инсоният учун нодир топилма, бир қатор давлатлар, умуман, дунё тарихи ҳақида маълумот берувчи деворий суратлар топилади. Энг ёмони, бульдозер деворий суратни кок ўртасидан иккι бўлиб ўтган эди! Сурат эса жондаги энг ўйрик даврий расмлардан бирни эди...

1991 ЙИЛ. Мамлакатимиз мустакилликка ёришгач деворий сурат археолог тарихи ва меморларни, илмий муассасаларни ўзига торта бошлиди. Негаки, ушбу деворий суратлар илк ўрта аср даврининг нодир

санъат асари, қадимги Сўедиён на ҳаёти ва маданиятидан сўзлаш билан бирга бошқа давлатлар маданиятидан ҳам хикоя киларди. Хусусан, Афросиёб шохи Вархуманинг саройидаги чизилган деб хисобланадиган ушбу деворий суратларнинг «Элчилар хонаси» қисми қадимига давлатлар тарихига янгилик киритиши ойдинлаши.

Мазкур ёдгорликниң вақт таъсирида эмриллиб бораёттанилиги сабаби Сўудиёна француз-ўзбек археолог миссияси ташабуси билан Ўзбекистон Маданият ва спорт ишлари вазирлиги ҳамкорлигига «Афросиёб» деворий суратларни асраб-айвашга уюшмаси»га асос солинди. Лойиҳа ЮНЕСКО-нинг Тошкентдаги ваколатхонаси кўмагида иш бошлиди.

2015 ЙИЛ. «Элчилар хонаси» деворий суратларнинг реставрация ишлари бошлиланди. Бу хайрии юмуш хукуматидаги ҳамда АҚШ, Швейцария, Франция ва Жанубий Корея давлатлари кўмагида амалга оширилди.

— «Элчилар хонаси» деворий суратларидаги ўша замонда бир қатор давлатлардан Афросиёб

хукмдори саройига элчилар ташрифи тасвири мазкур суратларнинг умуминсоний ахамиятига янада оширади, — дейди Афросиёб музеи директори Самирдин Мустафоқулов. — Хусусан, унда VI-VII асрлардаги Когурё давлати вакиллари тасвирланганни Жанубий Корея тарихида ҳам янгилик деб баҳоланди ва кореяллик олимлар билан ҳамкорликда кенг минъесдаги илмий излалишлар бошлаб юборилди.

2017 ЙИЛ. Деворий суратларни тўрт давлат ҳамкорлигидаги реставрация ишлари туғатилиб, суратлар нусхаси маҳсус металларга кўчирилди. Энди минг йилдан кейин ҳам одамлар бу тарихий сурат орқали, қадимий дипломатия муносабатлари акс этган манзарани кўриб, томоша килишлари мумкин.

2018 ЙИЛ 21 МАРТ. Президентимиз Шавкат Мирзиёв ҳамроҳлигиде Қозигистон Президенти Нурсултон Назарбоеев Афросиёб музеига ташриф буориб, «Элчилар хонаси» деворий суратларни кўздан кечириди.

Бугун Самарқандга ташриф буорган сайдхларнинг аксарияти «Афросиёб» музеидаги бўлиб, кайд этилган ведиотасвирларни ҳамда деворий суратларни катта хафайта хавас билан томоша килмоқда. Улар ҳақда дунёнинг бир қатор мамлакатларида телекўрсатувлар ташкил этилди. Фикримиз, бундай оламшумул янгилклардан юртошларни музомуни кече көнгөр таҳрибасида ҳам камидан-кам учрайдан тажрибадир. Яъни, иккى давлат олимлари ҳамкорлигидаги тўллик илмий асосланган холда қадими Афросиёб шахри ўзининг қадимий шаклу шамойилда «қайта тикланди». Аникроги, қадими

Анвар МУСТАФОҚУЛОВ

Ўзбекистон мусулмонлари идораси жамоаси

Барча юртошларимизни Ийдул фитр — Рамазон ҳайити муносабати билан самими муборакбод этади. Аллоҳ таолодан ҳалқимизга сиҳат-саломатлик, шоду хуррамлик ва оиласавий баҳт-саодат сўрайди. Юрт тараққиётни ўйлидаги эзгу ишларда улкан зафарлар тилайди.

Ушбу саодатли кунларда Аллоҳ таоло тутган рўзаларимизни қабул, ибодатларимизни мақбул, дуоларимизни мустаҷоб айласин.

Осмонимиз мусаффо, ҳаётимиз бундан-да фаровон, она Ватанимиз янада гуллаб-яшнайверсин!

